

PUERTO NATALES - EL BOLSON

'Patagonia ist das Beginn der Welt und nicht, wie al die Leute sagen, das Ende. Das Wasser und die Luft sind noch sauber und die Leute leben einfach. Darum lebe ich hier gern. Das Ende hat man bei euch, Europa und Amerika!'

We overnachten een weekend bij Ursula, ruim zeventig en nog zeer actief. Zij emigreerde in de vijftiger jaren met ouders en zes broers en zussen van Duitsland naar Patagonië en runt nog steeds haar prachtige hostel met grote bloemen- en moestuin in een kleine dorpje met de mooie naam Puyuhuapi. Omdat zij trouwde met een Chileen bleef zij, terwijl de rest van de familie na een heftige aardbeving naar Duitsland terugkeerde. Ze vindt het heerlijk om in haar moedertaal te kunnen praten. Terwijl ik in de woonkamer foto's download, mail beantwoord en zit te kletsen met andere gasten, is Maria bij haar in de keuken en luistert naar het verhaal van haar veelbewogen leven. Ze kent beide werelden, die van Europa en de Chileense. Ze gaat nog regelmatig haar familie opzoeken in Duitsland, maar de trips worden steeds korter. Neven en nichten zoeken haar graag op in dit kleine vissersplaatsje aan het eind van een van de vele fjorden.

Maar eerst terug naar Puerto Natales, als uitvalsbasis voor het N.P. Torres del Paine, een toeristisch stadje geworden. Rommelig, oud en nieuw, rijk en arm naast elkaar. De gebruikelijke boekingskantoortjes voor trekkings in het park, de eettentjes en regelmatig arriverende bussen die jongens en meiden met grote rugzakken droppen.

Op dinsdag 23 februari verlaten we het stadje, nemen de eerste afslag van de hoofdweg en rijden door groen en bruin heuvelland langs een van de eerste Europese nederzettingen in deze omgeving, Puerto Consuelo, een estancia aan het fjord. Zo lagen de meeste, want wegen waren er in die tijd nog niet en alle transport ging over water. Hier staan nog steeds prefabhuizen. Omdat men niet beschikte over bouwmaterialen, werden de huizen in Engeland gebouwd, alle onderdelen genummerd, verscheept en hier weer in elkaar gezet. Allemaal houtbouw met golfplaten daken en soms ook de wanden bedekt met golfplaat. We passeren meer boerderijen in een landschap met grote weilanden en beukenbossen. Wanneer de weg eindigt vinden we met moeite een smal pad en bereiken zo de beroemde grot van de Milodon. 's Avonds lees ik Bruce Chatwin er nog eens op na. Hij wandelde dezelfde weg en ontmoette hier een paar nonnen. Nu is er een informatiecentrum met klein museum, een keurig aangelegd wandelpad en een groot restaurant met souvenirwinkel. De grot is veel groter dan ik me had voorgesteld. Een meer dan honderd meter brede opening en een paar honderd meter diep. Hier heeft het beest geleefd dat de fantasie van veel mensen op hol heeft doen slaan. De wetenschap heeft het dier en zijn verhaal tot normale proporties teruggebracht en daar staat hij dan, een grote bruine plastic brombeer, bij de ingang van de grot. Op een van de omliggende rotsen genieten we van het uitzicht

en in de verte zien we al de besneeuwde bergtoppen van het park. Op het laatste deel van onze route ontmoeten we wereldfietser Stijn de Klerk, helemaal weg van onze auto en wij van zijn fiets vol Amerikaanse hightech, maken foto's van elkaars transportmiddelen en dan zijn we in Torres del Paine.

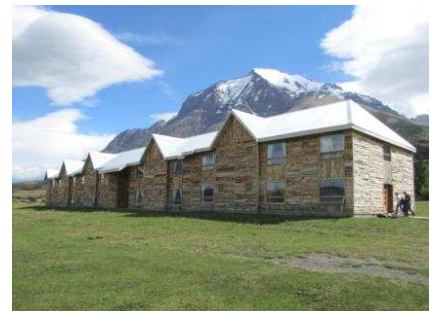
De bergen zijn door hun extreme vormen indrukwekkend. Sneeuw en ondergaande zon zorgen voor prachtige plaatjes. De meren kleuren van diepblauw tot smaragdgroen. Dat laatste wordt veroorzaakt door de gletsjers. In het Lago del Grey drijven de ijsbergen voorbij. De hier aanwezige parkwachter vertelt met trots, wanneer hij hoort dat wij uit Nederland komen, dat hij vorig jaar W.A. van Buren en echtgenote hier heeft mogen begeleiden.

Aangekomen op de camping blijken we een leuke band te hebben. De beheerder verwijst ons naar hotel Explora, een halve kilometer verderop langs de weg. We halen een reservewiel van het dak en leveren de volgende dag het leuke exemplaar af bij de garage van het luxueuze hotel. De oorzaak is een spijker die nog in de band zit. 's Middags kunnen we hem weer ophalen. Hotel Explora is een resort voor de upperclass die niet meer weet wat ze met hun geld moeten doen: \$ 1000 per nacht per persoon. Natuurlijk wel 'all include'! De gasten betalen ook voor het plakken van onze band, maar dat weten zij niet. Wij hoeven in ieder geval niets af te rekenen!

De volgende dag willen we de auto starten, maar er gebeurt niets, alleen een klik. Accu's leeg. Mijn schuld, ik heb ze nooit gecontroleerd en het zijn nog van die ouderwetse, die je af en toe moet bijvullen met gedestilleerd water. Maar ook bijvullen en starten op de accu van een andere auto geeft geen resultaat. Wél wanneer we de accu verwisselen. Waarschijnlijk zijn de accuplatten verbogen en maken ze kortsluiting. Chris en Sylvia, mede-Antarcticagangers, arriveren op hun BMW, en Chris, technicus, geeft advies. Er is maar één oplossing: terug naar Puerto Natales en nieuwe accu's kopen. Dat doen we de volgende dag, nu via de snelste weg, toch nog bijna tweehonderd kilometer op en neer over steenslag. Dat geeft meteen aan hoe dunbevolkt dit gebied is en welke afstanden de bewoners van de estancia's moeten afleggen voor hun boodschappen.

We maken wandelingen, eten 's avonds met Chris en Sylvia, die nog twee weken hebben voor ze terugkeren naar Zwitserland en genieten van de omgeving. Windstil weer en stormachtige rukwinden wisselen elkaar af. Vooral 's nachts kan het opeens hard gaan waaien. Om schade aan ons dak te voorkomen, pakken we dan ons beddengoed op, leggen dat op keukenniveau en laten de bovenverdieping zakken.

Onze volgende verblijfplaats ligt in het noordelijke deel van het park. Hiervoor moeten we over een brug waarvóór een bord met de mededeling dat het maximum gewicht anderhalve ton is en passagiers van busjes moeten uitstappen. Onze auto weegt bijna 3500 kg. Navraag leert, dat we alleen maar onze breedte moeten controleren. Links en rechts houden we, met ingeklapte spiegels, twee centimeter over. Daarom staan dus al die grote campers op een parkeerterrein vóór de brug.

Aangekomen op de camping ontmoeten we een Belgisch stel, ook voormalige Antarctica Dreamers. Ze komen net binnen van een zevendaagse trek door de wildernis. Totaal gebroken, kreupele knieën, pijnlijke voeten, verbrande koppen en allebei zwaar verkouden. Volgens Maria kun je dan nog beter de Drake Passage doen. Maar ja, ge zijt jong en ge wilt wat, niet? Wij houden het bij een mooie dagwandeling tot de eerste refugio, waar de echte berggeiten aan hun 'bestorming' van de toppen beginnen, en gaan dan weer terug. Ook dit stuk is al spannend genoeg: smalle paden, harde wind en richels over morenepuin langs een diepe afgrond.

Op de laatste dag van februari verlaten we het park aan de oostzijde. Bij een rangerpost vraagt Aila een lift. Zij is de dochter van een Chileense vader en een Vlaamse moeder en werkt sinds twee jaar als gids te paard in Torres del Paine. Ze moet zich staande houden tussen Chileense gaucho's en lastige toeristen, maar dat is haar wel toevertrouwd. Aila moet zo snel mogelijk naar Punta Arenas voor een hernia-operatie. Voorlopig zal ze niet meer kunnen paardrijden en dat verdriet haar nog het meeste. Bij de grens met Argentinië drinken we samen een kop koffie en dan horen we van haar dat Chili door een zware aardbeving is getroffen. Vreemde gewaarwording om in het land zelf zoiets pas twee dagen later te horen, terwijl je je realiseert dat iedereen in Nederland van alle details op de hoogte moet zijn.

De volgende dag lezen we in El Calafate verontrustende mails en sturen een geruststellend mailtje terug.

El Calafate is booming business. De hoofdstraat straalt luxe uit met op het drukste punt een groot afzichtelijk gebouw: het casino. Tot nu toe hebben we geen vliegtuigen gezien, maar hier landen dagelijks meerdere toestellen vol toeristen die groepsreizen maken. Duizenden mensen hebben hier hun goed belegde boterham te danken aan die ene reusachtige gletsjer: de Perito Moreno.

We staan op een mini-camping achter een hostel. Daar zien we in de gemeenschappelijke keuken onze eerste beelden van de terremoto. Niet voor lang, want een paar Franse backpackers zijn meer geïnteresseerd in de verrichtingen van het nationale voetbalteam.

Eén maart, de lente moet beginnen in Nederland, maar uit de mails van familie en vrienden blijkt niets van een sprankje mooi weer. We leven mee en zijn blij met de mooie dagen die we hier hebben. De Chilenen en Argentijnen hebben een slechte zomer achter de rug en genieten van het begin van een warme nazomer.

We rijden naar de Perito Moreno en pikken onderweg een lifter op. Almog, een jongen uit het noorden van Israël, die nu zijn 'after-army' reis maakt. Alle Israëlische meisjes en jongens reizen na hun diensttijd de wereld rond. De meeste in kleine groepjes. Tot ergernis van Almog, die bewust gekozen heeft om alleen op pad te gaan. Hij wil graag contact maken met andere mensen, in tegenstelling tot zijn landgenoten die, volgens hem, 'autistisch' gedrag vertonen.

Perito Moreno, de gletsjer waar tegenover je, nog maar 15

jaar geleden, je tentje of camper neer kon zetten, is indrukwekkend in twee opzichten. Het hoogseizoen is voorbij maar toch loop je in file over de perfect aangelegde wandelpromenade langs de gletsjer. De gletsjer zelf, met een immense wand van zestig meter hoog, verliest regelmatig grote brokken ijs die met veel lawaai in het meer donderen. Dat is ook de grote attractie. Met de camera in de hand wachten tot een stuk ijs loslaat. Je kunt er ook met een boot voorlangs varen of met ijzers onder de schoenen een gletsjerwandeling maken, die wordt onderbroken voor een whiskey met, jawel, ijsblokjes van... Kortom, creativiteit in optima forma.

's Avonds zien we middelbare scholieren die voor de opening van het nieuwe schooljaar met hun docenten en ouders naar de kerk gaan. De vakanties zijn voorbij. Alle scholen zijn dicht van half december tot eind februari, dus het wordt tijd, vinden wij!

De volgende dag is om te lanterfanten: mail lezen en beantwoorden, terrasje pakken, cadeautje voor onze aanstaande Sara-buurvrouw Josefiën kopen en dat verpakken en volplakken met postzegels, afleveren bij el correo en een verhaal afmaken.

We hebben op deze route veel contact met andere reizigers. Op onze camping staat een Argentijns-Engels stel uit Buenos Aires, ervaren trekkers, die ons veel tips geven over kampeerplekken op het vervolg van de route. Een busje met Nederlanders onder leiding van de vrouw van de directeur van het Noorder Dierenpark, die hier jaren woonde en bijzondere nog weinig bezochte plekken kent.

Dit is ook de route waar veel lifters langs de kant van de weg staan, vooral op de Carretera Austral in Chili.

Donderdag 4 maart. De mooie dagen volgen elkaar op. We rijden door een kaal heuvelachtig landschap naar El Chalt n, een nieuw hoogtepunt in de Andes. De indrukwekkende Mount FitzRoy zien we al uren voor we aankomen. Het laatste stuk, een kaarsrechte geasfalteerde weg, gaat als een oud Twents kerkepad recht op het gebergte af. Het wordt groter en groter en de kleur verandert van blauw naar bruin, geel en rood. We blijken geluk te hebben. De laatste weken waren de toppen in wolken gehuld. Onderweg treffen we Audrey en Remy op hun fietsen. We kwamen ze enkele weken eerder tegen bij het begin van hun tocht naar Peru. Ze drinken graag een kop koffie mee uit onze rijdende keuken. De volgende dag komen ze op dezelfde camping aan. Beide sportdocent en voorlopig hebben ze gekozen voor een half jaar werken en een half jaar fietsen. Michael uit Hamburg met zijn donkerrode Landrover staat voor de zoveelste keer naast ons. Hij wordt steeds rustiger, zijn dagelijkse yoga-oefeningen overwinnen zijn stress en een paar dagen later verbaast hij zichzelf over zijn tijdelijke 'luiheid'!

We verkennen het dorpje, dat nog vrij authentiek is, maar de vergunning voor een grote luchthaven is binnen, de brede straten zijn al gepland en over tien jaar is dit een tweede El Calafate. Ook in dit park zijn meerdaagse wandelingen te maken en de toppen van de bergen zijn d  uitdaging voor de specialisten onder de bergbeklimmers. Dagen, soms weken-

lang zitten ze in hun basiskamp het juiste moment af te wachten om de laatste moeilijke klim af te leggen. Wij houden het bij een paar dagtreks door de bossen en langs de meren over de wat lagere rotsen, maar altijd weer met mooie uitzichten op de spectaculaire bergtoppen.

De tweede dag weigert opeens mijn camera. Batterijen verwisselen, schudden, alle knopjes aan en uit, niets helpt. Net op dat moment komen die mooie grote spechten met hun knalrode koppen voorbij. Nét die ene vogel die ik nog móest hebben! De lens is halverwege blijven steken en voorzichtig probeer ik hem te forceren. Geen resultaat. Dan maar foto's maken met Maria's kleine Ixus. Prima toestelletje, vooral voor close-ups, maar je mist de extreme telezoom, waarmee ik al die mooie beesten heb vastgelegd. Het wordt dus een heel klein spechtje...

Op het terrasje van een klein café met eigen brouwerijtje drinken we met Gregory een pilsje. Hij is ranger in Grand Teton en Yellowstone, maar nu naar huis gestuurd vanwege "all the shit that Bush and Cheney left behind!"

Van de nood maak je een deugd en dus bezoek je parken in Zuid-Amerika. Hij heeft de langste trek van het park gedaan en is tien dagen in zijn eentje onderweg geweest, over gletsjers, langs berghellingen, door bossen en rivieren. De laatste rivier deed hem bijna de das om: met zijn zware rugzak, handen aan een over de rivier hangende kabel, tot zijn borst door het water, bereikte hij moeizaam de overkant. Deze passage was hem niet gemeld! Als hij dit vertelt is hij nog steeds diep onder de indruk en laat enthousiast de foto's zien die hij op dat moment midden in de rivier met zijn mobieltje heeft gemaakt. Wanneer je in staat bent om dan je mobieltje uit je jas te halen en wat foto's in een 'damned rough glacierriver' te maken, valt het volgens ons allemaal nog wel mee. Andere Amerikanen schuiven aan en het hele verhaal wordt opnieuw verteld. Natuurlijk! Amerikanen stellen zich altijd onmiddellijk voor. Drie woorden en dan: "By the way, my name is .." Zij zijn daar op getraind, lijkt het. Wij als ongeoefende-directe-vorstellers zijn dan de namen na een paar minuten weer vergeten. Zij niet. In het vervolg zullen we daar rekening mee proberen te houden.

Op de camping schuiven de Vlietjes aan, een Brabants gezin, pa en ma en drie jongens van 9, 7 en 5 jaar oud. Het was moeilijker de leerplichtambtenaar om te krijgen dan hun eigen sabbatsverlof te regelen. Beide, jawel, onderwijsmensen en hun jongens genieten van elke dag, lopen net als ik achter elk beest aan om foto's te maken en houden hun eigen website bij. Ze hebben een oude 4WD in Chili gekocht en reizen hiermee door Zuid-Amerika.

Zondag 6 maart. We worden om vier door de regen gewekt. Snel de was naar binnen en een uur later weer uit bed om het dak te laten zakken: storm. Bijkomend voordeel, we maken een vroege start voor onze verdere reis over de Ruta 40. We maken er een lange rijdag van. 420 Kilometer, afwisselend asfalt, maar vooral veel steenslag, door een kaal en leeg landschap met één enkel hoogtepunt, het mooie Lago Cardiel. In Europa stelt zo'n afstand over de snelwegen niet veel voor.

Een paar uur rijden en je bent er. Hier zijn we tot acht uur 's avonds onderweg om aan te komen in Bajo Caracoles, een nederzetting met 50 inwoners, een benzinepomp en een slaapkamer in een hardboard-huis met zinken dak en een bewoonster die dunne soep, spiegelei met rijst voor Maria en milaneses (schnitzels) voor mij klaarmaakt. Omdat het stormt op deze kale vlakte hebben we besloten inpandig te gaan slapen. En inpandig is het: geen ramen, geen ventilatie, totaal afgesloten van de buitenwereld, alleen het geschuifel door de gang van de eigenares en haar schoondochter.

Na het eten wil de zoon, die net thuiskomt, direct met ons afrekenen en laat vervolgens blijken dat we beter meteen naar bed kunnen gaan! In bed lees ik Bruce Chatwin er nog eens op na en blijkt dat ook hij dit maar een plek van niks vond.

Nog even melden dat ik tijdens de rit mijn camera pak en de lens een flinke opdonder geef waarna hij alsnog weer aan het werk gaat. Lang leve de brute ingreep!

We zien op een parkeerstrook een oude Heisterkamptruck, dus even voor het Ootmarsumse thuisfront een foto met chauffeur!

De enige zijweg vanuit dit dorp gaat naar de Cuevas de los Manos. Bij aankomst schijnt de zon over de rand van de steile helling van de vallei. We zijn de enige bezoekers, zo lijkt het, maar we moeten even wachten voor de rondleiding op een busje en enkele toeristen die vanuit het noorden komen, de auto aan de andere kant hebben geparkeerd en door de vallei naar boven klauteren. We zien de kleine stipjes in de verte en even later komen een paar bezwete backpackers het kantoor-tje binnenlopen. Onder leiding van een gids lopen we langs de eeuwenoude graffiti met honderden gekleurde handen, waarover het gissen is voor wat betreft de herkomst. Bijna allemaal linkerhanden. Die is op de wand gelegd en daar omheen werden de rode, witte en gele pigmenten aangebracht. Prachtig om te zien. Vanaf het pad kijken we in het diepe rivierdal met bomen en weiden voor het vee van de nabijgelegen estancia.

We gaan terug naar de hoofdroute en vervolgen onze weg naar de grens bij Chile Chico. We zijn de enige tijdelijke bewoners van de camping municipal in Los Antiguos, een mooi dorpje met veel fruitteelt aan het Lago Buenos Aires. Dit grote meer, 18.000 km², ligt op de grens en heet in Chili Lago General Carrera.

In het centrum staat een gezellig café-restaurant met wifi, dus gaan we daar even het wereldwijde net op en ontdekken andermaal, dat in korte tijd in dit deel van Zuid-Amerika, hard wordt gewerkt aan goed verbindingen. De eigenaar is Argentin, maar opgegroeid in Nederland. Hij heeft jarenlang een strandtent in Noordwijk gerund en werd door een vriend geattendeerd op dit project. Het heeft een paar jaar geduurd voordat hij in het dorp werd geaccepteerd, maar sinds hij zijn zaak ook 's winters openhoudt wordt hij op handen gedragen en zien de inwoners dat ook hun toekomst afhankelijk is van dit soort initiatieven. De personele problemen zijn groot en dat

horen we vaker. Kritiek op hun werk of tips hoe je iets beter kunt aanpakken, zijn niet gewenst en wanneer ze wat verdiend hebben, gaan ze weg om een week later weer te komen en het als vanzelfsprekend beschouwen dat ze weer aan de slag kunnen.

De volgende dag steken we met een langzaam leeglopende achterband de grens over en vinden gelukkig een gomería in Chile Chico. In een half uur is de klus geklaard, we betalen 3000 pesos (Eu 4,20) en beginnen aan een van de mooiste routes van Chili, de Carretera Austral. De op veel plaatsen zeer slechte weg kronkelt omhoog en omlaag, nu langs het Lago G. Carrera. We willen wel elke kilometer stoppen vanwege het mooie uitzicht, maar daar is de weg te smal voor. De luchten zijn vandaag Patagonisch: lange witte streepwolken op grote hoogte. De ene ansichtkaart volgt de ander op. We schieten niet op, maar dat hoeft ook niet. In Puerto Guadal verkennen we de paar straatjes met kleurige huizen en rijden een stukje terug naar een kleine camping aan de oever van het meer. We zijn weer de enige bewoners. Naast onze auto staat een houten achtkantig gebouwtje met keuken en panoramisch uitzicht.

Woensdag 10 maart. Een nieuwe dag met volop zon, eerst nog koud en daarom ontbijten we in 'onze serre'.

In het dorpje bezoeken we het kerkhofje op de heuvel aan het meer en zoeken naar Turkse en Libanese achternamen. Zij zijn de eerste bewoners in de vorige eeuw. Een weg was er nog niet en iedereen kwam met een bootje. We komen alleen Spaanse namen tegen op de met kunstbloemen bedekte graven. De meeste zijn vervallen en het onkruid is de baas. Een vrouw probeert het graf van haar onlangs overleden ouders een beetje bij te houden met de hak.

In het dorp vraagt een oud mannetje mee naar binnen te gaan. We verkennen zijn huisje en moestuin. Het ziet er voor ons rijke westerlingen allemaal heel idyllisch uit, maar de realiteit is natuurlijk anders.

Op de terugweg naar de auto komen we groep 5 van de basisschool tegen. Enthousiaste kinderen in hun uniform maken met hun 'meester' een natuurwandeling en verzamelen plantjes.

De weg kronkelt verder langs het meer, we rijden over de plaatselijke Golden Gate Bridge en dalen dan een zijweggetje af naar Gerardo die met ons in zijn aluminium bootje naar de Cathédral del Marmol jekkert. Door erosie zijn hier in de oever marmergrotten ontstaan en enkele kleine rotseilandjes lijken door dit proces boven het water te zweven. Eén daarvan is de kathedraal, de ander de capilla. We varen overal in en uit, om en onder de eilandjes en verbazen ons over de kleuren blauw en wit en de weerspiegeling in het water. Het kabbelende water onder de eilandjes tegen de wanden lijkt op klokgelui.

Terug bij het huisje van onze gids ben ik benieuwd naar het stijgingspercentage van de zijweg. Met de gps meet ik 180 meter klimmen in 1,2 kilometer!

Iets verder zetten we onze casa op vier wielen op de camping

bij P. Tranquillo. En rustig is het, we zijn weer de enige kampeerders aan het water met strandje. Niet om te zwemmen, want daarvoor is het veel te koud. Het wordt tijd om een keer te vissen. Ik heb mijn werphengel niet voor niets meegenomen. Blinkertje aan de lijn en uitgooien in de grote plas. Maria maakt meteen diverse foto's, maar dat levert geen vis op.

Ik ga hout zoeken voor ons kampvuur want het wordt weer koud vanavond en wanneer Maria gaat koken probeer ik het nog eens. Derde worp en een flinke regenboogforel aan de haak! Dat past natuurlijk precies in het beeld: vrouw gaat de maaltijd voorbereiden, man zegt dat ie even voor wat vis zal zorgen en komt apetrots met een mooi exemplaar aanzetten. Steekt dan het kampvuur aan, maakt de vis klaar en het plaatje is compleet.

's Nachts droom ik over indianen en cowboys.

Donderdag 11 maart. Langs een meanderende rivier, diep onder ons, kronkelen we mee. Even wordt het spannend: Maria wijkt uit voor een bus en komt met de wielen in het grind dat door een wegenschaaf net is omgeploegd, dus zacht, en we zakken weg. Maar de auto blijft overeind en in de 4WD-stand zijn we zo gered. De bermen worden groener, de bomen hoger, steeds meer bloemen. De rotswanden zijn bedekt met de bladeren van de gunnera, soms met een doorsnee van meer dan een meter, grote bossen bamboe en overal fuchsiastruiken, die door Darwin in Europa kwamen. Maar ook veel as op de weg van een vulkaanuitbarsting vorig jaar. Over stof zouden we het niet meer hebben, maar dit slaat alles.

In Coyhaique overnachten we bij een autohandelaar en tevens campingeigenaar, onder de hoge populieren en staan beschut tegen de harde wind.

Voor we de volgende dag vertrekken, laten we bij een lavaderia onze auto wassen. Als we na twee uur terugkomen is hij van onder en boven gewassen, de motor gecleand, zijn de banden van bandenzwart voorzien, de BF/Goodrich-letters weer wit gemaakt en het hele interieur in de kunststofwax gezet! We weten niet wat we zien. Is dat onze auto? En dat alles voor 8000 pesos.

De volgende dagen is onze auto ook transportmiddel voor lifters. Vooral veel Israëliërs. Wanneer een stel van hen, die we allemaal al eens korter of langer achterin hebben gehad, elkaar treft in Puyuhuapi, komen ze mét ons tot de conclusie dat we het halve Israëlische leger hebben getransporteerd. Allemaal leuke jongens en meiden, soms wel erg vrij. Zo zijn er twee, die vóór ze de lift accepteren, precies willen weten waar onze volgende stop is, wat we daarna gaan doen en of we dan niet beter eerst kunnen doorrijden (komt hun beter uit!). Het zal wel te maken hebben met voorgaande ervaringen op de Carretera waar sporadisch een auto langskomt. Een wat oudere Spaanse man, afgekeurd om te werken en al jaren aan het reizen, is ook zo'n type. Hij bedankt vriendelijk voor de lift, maar 100 kilometer verder, waar we een jong Frans stel op een kruising achterlaten, komt hij net uit een achterop komende auto stappen en wil nu opeens wél mee. Wanneer hij zit, haalt hij twee messen tevoorschijn en snijdt uit een paar takjes een guanaco. Die krijgen we van hem bij het afscheid. Wij blijven een nacht in Futaleufu, hij wil zo snel mogelijk door naar Bariloche voor zijn medicijnen. De pootjes

van het kunstwerkje maakt hij een volgende keer...

Waar ik begon, eindig ik dit verslag.

Ursula, onze geweldige gastvrouw voor een weekend in Puyuhuapi. 'Haar' dorpje werd gesticht door vier Duitse jongens in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Eerst wat landbouw en veeteelt en vissen aan de oevers van het fjord, daarna werd door een van hen een fabriekje gesticht waar tapijten werden gefabriceerd. We willen het bezoeken, maar juist aan het eind van dit zomerseizoen blijken de huidige eigenaren het bijltje erbij te hebben neergegooid. Jammer. Als we door de ramen van de twee houten gebouwtjes kijken, lijkt het alsof ze ze van het ene op het andere moment verlaten hebben.

Ursula is trots op wat ze heeft bereikt en is ondanks haar leeftijd nog lang niet van plan om te stoppen.

We zijn dit weekend met zeven gasten. Behalve wij, zijn dat Isabel en Chico uit Rio de Janeiro en Marsi, Jib en dochter Skye uit Californië.

Isabel en Chico zijn de perfecte mix voor het product dat zij maken. Ze ontwikkelen opwindbaar speelgoed dat als gadget wordt verkocht in museumwinkels over de hele wereld. En dan alleen de top, zoals Guggenheim. Ze werken voor een Nederlander die in New York woont en een bedrijf heeft opgericht met de illustere naam 'Kikkerland'. De site is een bezoek waard. Chico is de man van de speelgoedjes en samen bedenken ze namen, een bijpassend verhaaltje en Isabel doet vooral de logo's. We eten beide avonden samen in twee verschillende plaatselijke restaurantjes. Het stelt niet veel voor, maar de vis is vers en smaakt heerlijk.

Marsi en Jib arriveren op zondag en maken met hun elf-jarige dochter de reis van hun leven. Vietnam, Afrika, Bhutan en nu Zuid-Amerika, ze trekken de hele wereld over. Met vliegtuig voor de grote afstanden en ter plekke met een gehuurde auto. Ze zijn hier met name om de bosprojecten van Douglas Tompkins te bekijken.

Deze oprichter en voormalig eigenaar van Esprit en North Face heeft zijn bedrijven verkocht en als miljardair een groot deel van zijn geld in een zelf opgericht fonds ter bescherming van de regenwouden in Chili gestoken. Hij bezit nu bijna 800.000 ha bosgrond en wil hiermee verdere kaalslag van deze prachtige natuurgebieden voorkomen. Onder Pinochet is de verkwanseling begonnen en zijn grote delen van de Chileense bossen met de kettingzaag neergehaald. Marsi heeft hier een paar jaar gewoond en als vrijwilliger aan de projecten meegewerkt. Ze kan veel vertellen over de huidige ontwikkelingen en is enthousiast over de resultaten tot nu toe.

Wanneer we maandagmorgen van elkaar afscheid nemen hebben we er een paar nieuwe vrienden bij. Foto's over en weer, natuurlijk allemaal met onze 'Southcaper' op de achtergrond.

Ursula verzoekt ons vriendelijk en dringend "um al die Holländische Freunde und Familie nach Puyuhuapi zu senden". Bij deze dus...

Hartelijke groet vanuit El Bolson! Maria en Jos

En die SARA? Die is voor onze buuf Josefien die 50 werd!

